

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2019 roku, wydanym w sprawie z powództwa (...) z siedzibą we W. przeciwko Miastu Ł.- Prezydentowi Miasta Ł. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Pabianicach I Wydział Cywilny oddalił powództwo i zasądził od powoda (...) z siedzibą we W. na rzecz pozwanego Miasta Ł.- Prezydenta Miasta Ł. kwotę 3.600 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

W swej apelacji, powód zaskarżył wyrok w części, tj.:

1. w zakresie pkt 1 - co do kwoty 9.178,14 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2019 r., a także wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 24.468,78 zł za okres od dnia 18 czerwca 2019 r. do dnia 13 września 2019 r. (co do kwoty 408,26 zł),
2. w zakresie pkt 2 - w całości.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na wynik sprawy:

1. 233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny materiału dowodowego, co przejawiało się w uznaniu, iż z dokumentów znajdujących się w aktach podatkowych (o których załączenie do akt sprawy wnosił pozwany) w postaci deklaracji podatkowych, korekt deklaracji oraz pełnomocnictwa wynika, iż pozwany mógł uznać, że podatek od nieruchomości przy ulicy (...) został zapłacony przez powódkę ze środków podatnika, a w konsekwencji, iż przyjęcie przez Miasto Ł., że obowiązek podatkowy (...) LTD w tym zakresie wygasł było zasadne, mimo iż ww. wniosków nie da się wyciągnąć w sposób logiczny, zgodny z zasadami doświadczenia życiowego z ww. dokumentów. Wręcz przeciwnie, gdyby organ podatkowy podjął wątpliwości w tym zakresie (byłby - jak to podaje Sąd - w błędnym, lecz uzasadnionym przekonaniu, iż środki pochodzą od podatnika), to powinien był wystąpić do powoda z żądaniem wyjaśnienia powyższej kwestii, a w przypadku nieuzyskania wyjaśnień

powinien zwrócić środki pieniężne zapłacone przez powódkę, jako nienależne.

Powyższe uchybienie miało wpływ na wynik sprawy, albowiem gdyby Sąd Rejonowy nie dokonał takich ustaleń na ich podstawie (a zatem gdyby nie usprawiedliwiał błędnego działania organu podatkowego), to nie mógłby dojść do wniosku, że roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i nie uznałby je za bezzasadne również z tego względu.

Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 118 k.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 lipca 2018 r.) poprzez jego wadliwą wykładnię polegającą na uznaniu, że roszczenie powódki jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zatem w sprawie zastosowanie ma 3-letni okres przedawnienia, co doprowadziło Sąd do błędnej konstatacji, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu, mimo, iż roszczenie powódki nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zatem zastosowanie powinien mieć 10-letni termin przedawnienia roszczenia;
2. art. 117 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie, mimo iż w sprawie roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu, gdyż nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zatem zastosowanie powinien mieć 10-letni termin przedawnienia roszczenia;
3. art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104) poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy w rzeczywistości roszczenie powoda w momencie wejścia w życie przepisów ww. ustawy nie było przed wejściem w życie zmian, tj. z terminem 10 - letnim (gdyż ten termin przypadnie wcześniej niż 6-letni termin liczony od dnia wejścia w życie przepisów ww. ustawy);

4. art. 387 §1 k.c. w związku z brzmieniem §2 ust. 3 umowy o zarządzanie nieruchomościami z dnia 22 czerwca 2011 r. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu przez Sąd Rejonowy, iż postanowienie, na mocy którego właściciel nieruchomości upoważnił zarządcę do regulowania zobowiązań podatkowych jest ważne i skuteczne, mimo iż postanowienie to obejmuje świadczenie niemożliwe, a zatem jest nieważne, gdyż zgodnie z obowiązującymi (na dzień dokonania przelewów przez powódkę oraz na dzień dzisiejszy) przepisami Ordynacji Podatkowej zapłata podatku przez osobę trzecią (niebędącą podatnikiem) nie skutkuje wygaśnięciem zobowiązania podatkowego. Zapłata podatku od nieruchomości (ale również i każdego innego) przez zarządcę nie może prowadzić do uregulowania zobowiązań podatkowych właściciela nieruchomości (podatnika), a zatem nie może skutkować wykonaniem upoważnienia;

5. art. 58 §1 k.c. w związku z brzmieniem §2 ust. 3 umowy o zarządzanie nieruchomościami z dnia 22 czerwca 2011 r. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że upoważnienie do zapłaty podatku nie jest sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, a to z art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy o zarządzanie nieruchomościami;

6. art. 5 k.c. poprzez jego zastosowanie polegające na przyjęciu, że powództwo jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i z tych powodów powinno zostać także oddalone, pomimo iż roszczenie nie pozostaje w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, tj. z zasadami uczciwości, lojalności, fiskalizmu, tudzież innymi zasadami obowiązującymi w społeczeństwie, a fakt zastosowania przedmiotowego przepisu świadczy o działaniu profiskalnemu, mającemu na celu naprawienie błędu organu podatkowego, który wadliwie zaliczył wpłaty na podatek od nieruchomości przy ulicy (...) i nie podejmował w terminie przed przedawnieniem zobowiązania podatkowego żadnych działań celem uzyskania zaspokojenia należności publicznoprawnej od podatnika. Na marginesie wskazuję również, iż Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia ww. norm również w ten sposób, że nie podał, z jaką konkretną zasadą współzycia społecznego roszczenia powoda pozostaje w sprzeczności;

7. art. 5 k.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy na ww. normę prawną nie może powoływać się strona, która nie działa zgodnie z zasadami współzycia społecznego, a zwłaszcza nie działa zgodnie z przepisami prawa.

W tym miejscu wskazuję, że Miasto Ł., działając w sferze imperium, jako że organ podatkowy dysponuje zapleczem administracyjnym oraz wykwalifikowanymi funkcjonariuszami publicznymi, którzy wykonując obowiązki służbowe, działając w granicach i na podstawie prawa zobowiązani są zapewnić, iż podatki płacone są przez podatników, a nie przez podmioty nieposiadające takiego statusu. Jeśli zatem pozwany organ podatkowy zaniechał poczynienia takich ustaleń, a zatem dobrowolnie i swobodnie, nie mając do tego umocowania w przepisach prawa podatkowego, przyjął, iż podatek został zapłacony przez podmiot do tego zobowiązany, to działał sprzeczne chociażby z art. 7 Konstytucji i nie powinien korzystać z ochrony prawnej, zwłaszcza na podstawie art. 5 k.c.

W oparciu o powyższe zarzuty na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. strona skarżąca wniosła o:

1. zmianę wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa co do kwoty 9.178,14 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2019 r., a także wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 24.468,78 zł za okres od dnia 18 czerwca 2019 r. do dnia 13 września 2019 r. (co do kwoty 408,26 zł);
2. zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu poprzez zasądzenie ich w całości od pozwanego na rzecz powoda, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych;
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych za II instancję.

W odpowiedzi na apelację powoda, strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i jako taka na uwzględnienie nie zasługuje.

Apelująca Spółka w ramach zarzutów środka zaskarżenia, odwoływała się zarówno do zarzutów prawa materialnego jak i prawa procesowego. Należyte rozpoznanie apelacji wymaga odniesienia się w pierwszej kolejności do zarzutów wywodzonych z przepisów prawa procesowego. Jest bowiem zrozumiałe, że oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego można dokonać dopiero wówczas, gdy stan faktyczny sprawy stanowiący podstawę rozstrzygnięcia, został prawidłowo ustalony (vide przykładowo: uzasadnienie wyroku SN z 18 kwietnia 2007 r. V CSK 55/07, OSNC-ZD 2008, z. 1, poz. 24; teza z uzasadnienia wyroku SN z 20 kwietnia 2004 r. V CK 92/04, Lex 194083).

Przewidziane w art. 233 k.p.c. ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r., III AUa 620/12, publ. LEX nr 1216345). Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Uznać zatem należy, że jeżeli Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 8 lutego 2012r. (I ACa 1404/11), z dnia 14 marca 2012r. (I ACa 160/12), z dnia 29 lutego 2012r. (I ACa 99/12); a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2012r. VI ACa 31/12).

Nie można również pominąć, iż same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice określone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Apelująca podniosła, że w wyniku błędów proceduralnych Sąd I instancji bezzasadnie uznał, iż z dokumentów znajdujących się w aktach podatkowych w postaci deklaracji podatkowych, korekt deklaracji oraz pełnomocnictwa wynika, iż pozwany mógł uznać, że podatek od nieruchomości przy ulicy (...) został zapłacony przez powódkę ze środków podatnika, a w konsekwencji Miasto Ł. bezzasadnie przyjęło, że obowiązek podatkowy (...) LTD w tym zakresie wygasł.

W opinii Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych i słusznie uznał, że powodowa spółka opłacała podatek od nieruchomości w imieniu i na rzecz właściciela nieruchomości ze środków które pochodziły z należności czynszowych pobieranych od najemców i dzierżawców, co czyniła na podstawie umowy o zarządzanie z dnia 22 czerwca 2011 r. Powyższe wynika z licznych przeprowadzonych dowodów, tj.: akt podatkowych, wypisów z ksiąg wieczystych nieruchomości, umowy o zarządzanie nieruchomością z dnia 22 czerwca 2011 r. zawartej z (...) LTD z siedzibą w N. na Cyprze przed notariuszem R. K. w Kancelarii Notarialnej w Ł., czy zeznań świadka B. T.. Dowody te, w zakresie, w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, również w opinii Sądu Okręgowego tworzą spójny i nie budzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Za chybione należy uznać zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 118 k.c., art. 117 k.c. oraz art. 5 ust 1 oraz ust 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2018r. poz. 1104). Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że doszło do przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia. Jak już wcześniej wykazano, nie znajdują uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym twierdzenia powoda, że Sąd Rejonowy błędnie zakwalifikował jego roszczenia jako roszczenia związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, oraz co do pochodzenia środków pieniężnych z których zapłacono podatek od nieruchomości. Powód w

czasie uiszczenia podatku od nieruchomości przy ul. (...), pełnił funkcję zarządcy nieruchomości na podstawie z dnia 22 czerwca 2011 r. zawartej z (...) LTD z siedzibą w N. na Cyprze, na podstawie której został wpisany w dziale III ksiąg wieczystych nieruchomości jako zarządca nieruchomości. Na mocy przedmiotowej umowy powódka zobowiązana była do wykonywania w sposób samodzielny, we własnym imieniu i na własną rzecz wszelkich czynności zwykłego zarządu (...) ona upoważniona do reprezentowania właściciela nieruchomości we wszystkich sprawach związanych z nieruchomościami między innymi wobec urzędów, czy sądów. Skarżąca na mocy umowy była zatem upoważniona także do regulowania zobowiązań podatkowych właściciela nieruchomości jeżeli wystąpiłaby taka konieczność i będzie dysponowała odpowiednimi środkami na ten cel. W opinii Sądu Okręgowego zgromadzone dowody, w szczególności zeznania świadka potwierdziły, że skarżąca wykonywała w imieniu i na rzecz właściciela nieruchomości czynności dotyczące podatku od nieruchomości tj. składała deklaracje na podatek od nieruchomości opłacała podatek od nieruchomości ze środków które pochodziły z majątku powodowej spółki a pośrednio z należności czynszowych pobieranych od najemców i dzierżawców lokali znajdujących się na nieruchomości przy ul. (...). Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, powodowa spółka uzyskiwała przychód z tytułu zarządzania nieruchomościami i z tytułu wynajmu lokali a zatem dysponowała środkami które mogła przeznaczyć na pokrycie zobowiązań podatkowych. Ponieważ z dowodów zgromadzonych w sprawie wynika bezspornie, iż powód w 2011 r. prowadził działalność gospodarczą w zakresie wynajmu i zarządzania nieruchomościami dzierżawionymi na terenie Ł. przy ul. (...), za prawidłową należy uznać konkluzję Sądu I instancji, że uiszczenie przez powoda jako zarządcę nieruchomości podatku od nieruchomości w imieniu i na rzecz właściciela było niewątpliwie związane z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą w zakresie zarządzania nieruchomością.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że ówczesny (...) LTD w czasie zapłaty podatku nie posiadał żadnego przedstawicielstwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej a pełnomocnikiem właściciela w zakresie zarządu nieruchomością był powód. Tym bardziej za zasadne należy uznać stanowisko Sądu I instancji, że wpłacenie przez powoda jako zarządcę nieruchomości podatku od nieruchomości za wrzesień i październik 2011 r. w imieniu i na rzecz właściciela nieruchomości ze środków podchodzących z wynajmu tychże nieruchomości było ściśle związane z wykonywaniem przez niego umowy o zarządzanie, zaś czynność ta była podejmowana w celu realizacji normalnych zadań mieszczących w przedmiocie działalności powoda. W opinii Sądu Okręgowego związek dochodzonego przez powoda roszczenia z wykonywana przez niego działalnością jest wobec powyższego oczywisty. Stanowisko Sądu I instancji w przedmiocie 3 letniego okresu przedawnienia roszczenia powoda potwierdza także przedstawione przez niego orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 16 lipca 2003 r. sygn. akt V CK 24/02).

Za niezasadny należało wobec powyższego uznać również zarzut naruszenia art. 387 § 1 k.c. w związku z brzmieniem § 2 ust. 3 umowy o zarządzanie nieruchomościami z dnia 22 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy trafnie wskazał, iż postanowienie, na mocy którego właściciel nieruchomości upoważnił zarządcę do regulowania zobowiązań podatkowych jest ważne i skuteczne, oraz zgodnie z przepisami Ordynacji Podatkowej zapłata podatku przez osobę trzecią niebędącą podatnikiem skutkuje wygaśnięciem zobowiązania podatkowego. Zapłata podatku od nieruchomości przez zarządcę w realiach niniejszej doprowadziła do uregulowania zobowiązań podatkowych właściciela.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 58 § 1 k.c. Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. sankcją w postaci nieważności zagrożona jest czynność prawna sprzeczna z ustawą. O sprzeczności w rozumieniu ww przepisu można mówić w razie niezgodności treści złożonych oświadczeń woli z przepisami ustawy. W pojęciu ustawy w rozumieniu art. 58 k.c. mieszczą się źródła prawa wskazane w art. 87 Konstytucji, to jest sama Konstytucja, o ile zawiera normy mające bezpośrednie zastosowanie, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia i akty prawa miejscowego. Zapłata podatku od nieruchomości w imieniu i na rzecz właściciela nieruchomości nie mieści się w zakresie czynności prawnych i faktycznych składających się na pojęcie zarządzania nieruchomością, o których mowa w art. 184b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami, w związku z czym postanowienia umowy dotyczące możliwości uiszczenia podatku przez zarządcę - § 2 ust 3, należy uznać za ważne na podstawie art. 58 § 1 k.c. W chwili zawarcia umowy o zarządzanie nieruchomością i datach zapłaty podatku przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa, ani żaden inny przepis nie regulował sprawy zapłaty podatku przez osoby nie

będące podatnikami. W opinii Sądu Okręgowego sprzeczność taka nie zachodzi także w odniesieniu do przytoczonego w apelacji przepisu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Postanowienia przedmiotowej umowy mieszczące się bezsprzecznie w zakresie swobody kształtowania umów, nie wprowadzały obowiązku, lecz dawały zarządcy możliwość zapłaty podatków w imieniu i na rzecz właściciela.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 5 k.c. Artykuł ten znajduje zastosowanie w sytuacji, gdy osobie uprawnionej przysługuje określone prawo podmiotowe, lecz w świetle oceny danego stanu faktycznego i przy uwzględnieniu treści konkretnej normy prawnej korzystanie przez nią z tego prawa pozostaje w sprzeczności z zasadami wskazanymi w tym przepisie. Do powyższych zasad ustawodawca zalicza zasady współzycia społecznego oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa. Podkreślić należy, że treść zasad współzycia społecznego nie jest zdefiniowana. W piśmiennictwie prawniczym i orzecznictwie podkreśla się, że przy uwzględnieniu, iż Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.), należy przyjąć, że odwołanie się do zasad współzycia społecznego oznacza odwołanie się do idei słuszności w prawie i do powszechnie uznawanych wartości w kulturze naszego społeczeństwa (Wyrok SA w Szczecinie z 20.04.2021 r., I ACa 470/20, LEX nr 3188386). W sprawie niniejszej Sąd Rejonowy wbrew twierdzeniu strony skarżącej nie dopuścił się naruszenia zasad współzycia społecznego. Powód wniósł powództwo o zwrot jego zdaniem nienależnego świadczenia po upływie prawie 8 lat od daty powstania zobowiązania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości za 2011 r. w czasie gdy zobowiązanie to uległo przedawnieniu zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa i nie może być skutecznie dochodzone od podmiotu, który nie istnieje od wielu lat.

Podzielając w całości ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Rejonowy, jak i wywiedzioną ocenę prawną żądania powoda, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie artykułu 385 k.p.c. O kosztach orzeczone na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądzając jednokrotność wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego. Wysokość wynagrodzenia Sąd ustalił na podstawie § 2 ust 4) w zw. z § 10 pkt 1 ust. 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).